

Jelenleg a graffiti fő európai központja Németország és Nagy-Britannia, Szlovákiában a 90-es években terjedt el. A város hírhedt negyedeiben (Harlem, Brooklyn, Bronx) a fajgyűlölet és az erkölcsi hanyatlás ekkortájt oly méreteket ölt, hogy Amerika tenyereit inkább fülére tapasztja, mintsem hogy meghallaná a sikolyt, melynek alaphangját minden kétséget kizáróan a gettók közötti harcok adták. Jelenleg a graffiti fő európai központja Németország és Nagy-Britannia, Szlovákiában a 90-es években terjedt el. A város hírhedt negyedeiben (Harlem, Brooklyn, Bronx) a fajgyűlölet és az erkölcsi hanyatlás ekkortájt oly méreteket ölt, hogy Amerika tenyereit inkább fülére tapasztja, mintsem hogy meghallaná a sikolyt, melynek alaphangját minden kétséget kizáróan a gettók közötti harcok adták. Graffitit elsősorban területjelölés céljából használtak, halottaik emlékét pedig In memoriam piecek őrizték (piece – egy darab graffiti). A gyerekek az épületek falaira firkáltak, a szemétkukák tetején doboltak, a rap ritmusára éltek. Aztán egy fiatal fiú, TAKI183 (ál)néven épületekre, vagonokra és hidakra nyomta bélyegét. agy alakult ki a graffiti, mellyel a writerek (írók, alkotók) nemcsak kérték a figyelmet, hanem egyenesen követelték. Fokozatosan hódította meg Amerikát, majd a tengerentúlt a graffiti. 1989-ben már Kelet-Európába is átszivárgott, már nem csak a legszegényebbek doménjaként. A graffiti még mindig illegális. Amerikában akár egy kiskorú graffitis is börtönbüntetéssel sújtható. Csehországban évenként milliókat fizetnek a művészeti alkotások eltávolításáért. A tiltott helyen garázdálkodókat akár 8 év börtönbüntetésre ítélik. Bevonják a nyomozásba a grafológusokat is, az ő feladatuk megállapítani, melyik falat ki festette be. Franciaországban 5 évet vagy 500 ezer frank büntetést kaphat egy-egy festményért az alkotó. A jelenkor graffitijének fő európai centrumai Németország és Nagy-Britannia. Nálunk a 90-es évek közepén jött divatba, azóta Pozsony, Besztercebánya és Zsolna vezetik a mezőnyt. Tiltott helyen a „graffitizés” idegen vagyon rongálásának felel meg, s 10 ezer koronáig terjedő büntetéssel jár. Kiskorúak 200-tól 2 ezer koronáig terjedő büntetést fizetnek (vagy talán inkább a szüleik). Ki tudja meddig, ugyanis Katarína Tóthová parlamenti képviselő decemberben javaslatot nyújtott be a graffitisek büntetésére – szerint az, aki idegen tulajdont károsít azzal, hogy azt befesti, beírja vagy más formában értékteleníti pénz- vagy akár 1 éves börtönbüntetésre számíthat. Pozsonyban, bár jelöltek ki speciális zónákat (La Franconi híd, Récsei vám), az alkotók ezt a lehetőséget nem használták ki. Néhány kamerával felszerelt épület, illetve városrész közelében a rendőrség többször tetten érte a rongálókat. Ez az egyetlen lehetőség, mellyel valamelyest kordában tartható a graffiti terjedése a fővárosban. A vasútnál hasonló a helyzet. Az alkalmazottak általában az éjjeli órákban fogják el a tetteseket, ezután következik a rendőrségi kihallgatás, a bizonyítékok feltárása és az okozott kár felmérése. Ez utóbbi szabja meg, hogy kihágásról vagy büntettről van szó. A vasúti rendőrség ellenőrző, illetve rajtaütéses akciókat is tervez, főleg a félreállított szerelvények környékén, ugyanis ezek felújítása darabonként 120 ezer koronát emészt fel. Az év 11. hónapjának utolsó negyedét tekintve a graffitisek száma csökkent a tavalyihoz képest. Szlovákiában már létezik egy olyan cég, amely kimondottan a graffiti eltávolítására szakosodott. Nemcsak megtisztítják az épületet, szerelvényt vagy bármilyen egyéb felületet hanem ún. antigraffiti réteggel vonják be, s ezáltal az esetleges későbbi festményeket könnyen le lehet mosni. A pillanatnyi érzést fejezi ki. A graffiti absztrakt és spontán művészet, mely a pillanatnyi érzést fejezi ki az alkotó teljes jellemébe burkolva. Az alkotások, melyek a graffiti néven ismertek, az adott writer becenevéből (tagjából) erednek, ahol nem a színek sokasága, hanem a stílus, a formák harmóniája, az egyszerűség és az egyediség együttesen játsszák a főszerepet. Egy 2x3 méteres felület megfestése minimum 2000 koronába kerül. A törvények megsértése, a menekülés és a bujkálás pedig ezen életstílus természetes velejárója, kockázata és éltetője

Egy generáció flakonba zárt lelke

Írta: Új Szó

2005. január 12. szerda - Módosítás: 2005. január 12. szerda

együttesen. (r) RÓZSA RÉKA